

Малиш Ніна Григорівна¹, Демеха Наталія Миколаївна²,
Нємцова Ольга Михайлівна³, Тищенко Валентина Вікторівна²
**ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРОФІЛАКТИКИ ГРИПУ ТА
ГОСТРИХ РЕСПІРАТОРНИХ ВІРУСНИХ ІНФЕКЦІЙ НА
СУМЩИНІ У СУЧАСНИХ УМОВАХ**

¹Кафедра інфекційних хвороб з епідеміологією,
Сумський державний університет, м. Суми, Україна
²ГУ Держсанепідслужби України у Сумській області,
³ОКЗ "Сумська обласна інфекційна клінічна лікарня
імені З. Й. Красовицького", м. Суми, Україна

*Malysh Nina Hrigorivna¹, Demeha Natalia Mykolaivna²,
Nemtsova Olga Mychaylivna³, Tyschenko Valentina Victorivna²*
**PROBLEMATIC ISSUES OF PREVENTION OF INFLUENZA
AND ACUTE RESPIRATORY VIRAL INFECTIONS IN SUMY
REGION IN MODERN CONDITIONS**

¹*Department of Infectious Diseases and Epidemiology,
Sumy State University*
²*SI "State Sanitary and Epidemiological Ukraine Service in Sumy
region",*
³*Sumy Clinical Regional Infectious Hospital named after
Z. Y. Krasovitskiy, Sumy, Ukraine*
E-mail: ninamalysh@mail.ru; Malysh N. H.

Актуальність. Захворюваність населення грипом у період щорічних епідемій складає від 20 до 40 %, а під час пандемій грипу кількість захворілих зростає у декілька разів. Показник смертності від грипу та гострих респіраторних інфекцій перевищує смертність від туберкульозу, малярії та вірусного гепатиту.

Враховуючи глобальність поширення інфекції, щорічну періодичність епідемій, непередбачуваність виникнення і перебігу захворювання, постійні модифікації вірусу, значні

економічні збитки, дане захворювання слід розглядати не тільки як медичну, але і як соціально-економічну проблему. На лікування грипу і його ускладнень щорічно у світі витрачається близько 14,6 млрд. євро.

Мета роботи. Дослідити сучасні особливості епідемічного процесу грипу та гострих респіраторних вірусних інфекцій (ГРВІ) у Сумській області.

Матеріали та методи. Офіційна статистична звітність (ф. №1, №2, планові інформації про результати експрес-діагностики грипу та ГРВІ) за 2005-2016 рр. Використані епідеміологічні і статистичні методи дослідження.

Результати дослідження. У результаті проведеного ретроспективного і оперативного епідеміологічного аналізів було встановлено, що у досліджуваному періоді показники захворюваності на грип та ГРВІ зросли у 3,5 рази з 3642,9 на 100 тис. нас. в епідсезоні 2005-2006 рр. до 12864,9 в 2015-2016 рр. До епідсезону 2009-2010 рр. інцидентність варіювала у межах 3045,6 -4727,1 на 100 тис. нас. В епідсезоні 2009-2010 рр. рівень захворюваності на грип та ГРВІ сягнув показника 13161,1 на 100 тис. нас., дещо знизився у 2011-2012 рр., коли складав – 9097,0 на 100 тис. нас., а максимальна інцидентність була зареєстрована в 2014-2015 рр. – 15326,5 на 100 тис. нас.

Усі збудники ГРВІ відзначаються високою контагіозністю, оскільки передаються повітряно-краплинним шляхом, уражають верхні дихальні шляхи і мають спільні патогенетичні механізми розвитку інфекції. Однак грип, на відміну від інших ГРВІ, має більш тяжкий перебіг з розвитком ускладнень, котрі у найбільш тяжких випадках можуть призвести до летального наслідку. За даними зарубіжних дослідників, грип у структурі респіраторної вірусної захворюваності складає близько 20 %. На Сумщині у досліджуваному періоді частка населення, хворого на грип, була незначною і варіювала у межах 0,2 % (епідсезон 2015-2016 рр.) – 16,6 % (епідсезон 2006-2007 рр.). Вищезазначене, на нашу

думку, пояснюється тим, що для верифікації збудника того чи іншого типу ГРВІ необхідно застосовувати специфічні лабораторні методи дослідження, які у сучасних умовах, зважаючи на обмежені можливості лабораторій, обумовлені складним економічним становищем, не завжди вдається зробити. Для діагностики респіраторних вірусів необхідний час. Лікувати пацієнтів з ГРВІ, особливо з грипом, необхідно вже у перші години недуги, не чекаючи результатів лабораторних досліджень, оскільки вже через 8 годин кількість нащадків вірусу сягає 103, а до кінця 1-ї доби – 1027 копій. У зв'язку з відсутністю реальної можливості точно встановити тип збудника інфекції, лікар опирається на власний досвід при встановленні діагнозу. Як наслідок, у більшості зареєстрованих випадків ГРВІ їх етіологія так і лишається нерозшифрованою, а етіологічна структура ГРВІ в офіційній звітності може бути спотвореною.

ВООЗ інформує, що у середньому протягом року доросла людина хворіє на ГРВІ не менше 2-3 разів, дитина – 6-10 разів. Традиційно в Україні загалом і в Сумській області зокрема захворюваність на грип та ГРВІ дітей у рази перевищувала дорослих. Так, в епідсезоні 2009-2010 рр. інцидентність дітей складала 57,2 на 100 тис. конт., дорослих – 6,8; в 2011-2012 рр. – відповідно, 55,5 і 5,4; в 2012-2013 рр. – 52,2 і 5,5; в 2013-2014 рр. – 47,1 і 4,5; в 2014-2015 рр. – 51,3 і 5,0; в 2015-2016 рр. – 47,6 і 6,4.

Висновки. У сучасний час грип та ГРВІ лишаються актуальною проблемою охорони здоров'я і потребують постійної уваги. Профілактичні заходи повинні базуватися на детальному аналізі багаторічної динаміки захворюваності та даних вірусологічного моніторингу.